

Kodu Uudised

Luunja valla infoleht

Nr. 10 (273) Oktoober 2019

MÖTTETALGUD LUUNJA VALLAS 2019

Hea Luunja valla elanik!

Kui Sul on

- ideed, kuidas teha Luunjast parima elukeskkonnaga vald,
- soovid kaasa mõelda Luunja valla arengus,
- tahad näha aktiivset kogukonda,
- soovid panustada kogukonna arengusse,
- siis tule ja osale Luunja valla kogukonna visiooni koostamise protsessis

26. oktoobril Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses

9. novembril Luunja Keskkoolis

23. novembril Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses

Möttetalgud algavad kell 10 ja lõpevad hiljemalt kell 16.
Toitlustuse ja transpordi korraldamiseks registreeru
valla kodulehel.

Koostamise protsessi tulemusena lepime ühiselt kokku

- Luunja valla kogukonna visioonis
- ühistes tegevuskavades.

Info tel 5885 9328

LEHES

- 2 Vallavolikogu istungil septembrikuus, valla uus töötaja
- 3 Vallavalitsuse istungitel septembrikuus, elukoha registreerimine
- 4 Kultuuri- ja spordistipendium, laste ja noorte osalemine huvitegevuses
- 5 Valla eelarvestrateeria, muhulased külas
- 6 Mälestati Pilka lahingus võidelnud soomepoisse
- 7 Politsei soovitusel, tunnustamiskonkurss Tartumaa Hea Tegu
- 8 Luunja Keskkooli tegemised
- 9–10 Lohkva lasteaia tegemised
- 11 Kavastu Algkool-Lasteaia tegemised
- 12 Tartu Noorte Folkloorifestival tuleb taas
- 13 Henrik Visnapuu 130
- 14–15 Etteajate kokkutulek, raamatukogude üritused
- 16 Euroopa spordinädal ja maal elamise päev
- 17 Päästeameti meeldetuletus
- 18 Kuu pildid
- 19 Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuse üritused

Luunja vallavalitsuse kontaktid

Puiestee 14, Luunja alevik, 62222 Tartumaa. Telefon 741 7319, e-post luunjavv@luunja.ee

Vallavanem	Aare Anderson	741 7100, 520 0794	aare@luunja.ee
Vallasekretär	Aime Koor	741 7318, 529 3633	aime@luunja.ee
Majandusnõunik	Raido Kutsar	741 7103, 5887 6203	raido@luunja.ee
Pearaamatupidaja	Hille Luts	741 7274	hille@luunja.ee
Haridusnõunik	Kadri Sõrmus	741 7234, 5885 9328	kadri@luunja.ee
Sotsiaalnõunik	Kairit Pahk	741 7101, 5660 8847	kairit@luunja.ee
Lastekaitsepspetsialist	Ene Madissalu	741 7260, 5332 5950	ene@luunja.ee
Ehitus- ja keskkonnanõunik	Tamur Tensing	741 7225, 502 6497	tamur@luunja.ee
Maanõunik	Teivi Leis	741 7323, 5309 9088	teivi@luunja.ee
Planeeringute nõunik	Evelin Karjus	741 7217	evelin@luunja.ee
Menetleja	Küllikki Tokman	741 7239, 5330 5546	kyllikki@luunja.ee
Raamatupidaja	Edma Dovnar	7417 102	edma@luunja.ee
Registripidaja-sekretär	Katrin Madisson	741 7319	katrin@luunja.ee
Dokumendihaldusspetsialist	Ketlin Alaväli	741 7319	ketlin@luunja.ee

Vallavolikogu 26. septembri istungi kokkuvõte

Istung algas **volikogu määruse eelnõu „Luunja valla eelarvestrateegia 2020–2023” teise lugemise ja määrusena kinnitamise aruteluga**. Hille Luts selgitas, et eelarvestrateegia avalikule arutelule kedagi ei tulnud ja antud eelnõu on koostatud vallavalitsuse nägemuse kohaselt.

Eelnõule esitasid parandusettepanekuid valimisliit Uus Luunja, Kadi Kalmus ja volikogu hariduskomisjon. Vallavalitsus arvestas valimisliidu Uus Luunja ettepanekuga jätkata turvalisuse tõstmiseks valvekaamerate paigaldamist. Muudatus on eelnõusse sisse viidud. Eelnõus ei ole teiste ettepanekutega arvestatud. Ka majanduskomisjoni seisukoht on, et praegu midagi ei muudeta. Kui tekitab järgmisel aastal võimalus, et on tarvis kultuurimaja rekonstrueerimisega alustada 2021. aastal, tehakse see ära. Igal aastal vaadatakse nii eelarvestrateegia kui arengukava uuesti üle ja vastavalt vajadusele saab neid muuta. Järgmisele aastale on juba piisavalt suuri investeeringuid planeeritud. Eelnõu määrusena kinnitamise poolt hääletas 8 volinikku.

Järgnes **Luunja Vallavolikogu 29.10.2015 otsuse nr 49 ja Luunja Vallavolikogu 22.02.2018 otsuse nr 17 kehtetuks tunnistamine**. Teivi Leis selgitas, et need kaks volikogu otsust puudutavad Muri külas asuva Raja maaüksuse munitsipaalomandisse taotlemist. Ettekandja esitas lühiülevaate Maa-ameti ja valla kirjavahetusest ja toimingutest, mis maaüksuse munitsipaalomandisse taotlemisega seotud olid. Eelnõu otsusena kinnitamise poolt hääletas 9 volinikku.

Järgnevalt toimus **volikogu 29.01.2015. a otsuse nr 2 „Luunja Vallavalitsuse teenistuskohdade koosseisu kinnitamine” muutmine**. Aare Anderson selgitas, et ettepanek on suurendada kantselei koosseisu ühe teenistuja võrra. Tegemist on tehnilist laadi sekretäri. Siiani oleme töötanud haldusreformieelse valla struktuuriga. Täna ei ole ilmselt Eestis enam ühtegi omavalitsust, kus on niisuguse koosseisuga kantselei, kus on peale vallasekretäri ainult üks tehniline sekretär. Vallasekretäril on väga selgelt seadusest tulenevad funktsioonid, mida tema peab täitma. Meil Luunja vallas on vallasekretär aastate jooksul teinud väga palju tehnilist

tööd, mis mingil ajal oli võimalik, nüüd aga mitte. Seletuskirjas on välja toodud uue struktuuri kohaselt teenistusülesanded, millega kantselei tegeleb, mis aga ei ole ammendavad ja lõplikud, peale selle on veel hulk asju, mis on ühekordsed ja ajutise iseloomuga. Arutleti teemal, et igapäevaselt on vallas palju hangetega seotud tööd ja sellega seoses mitmete ametnike koormus suur ning vajadus on luua ametikoht hangete ja projektidega tegelemiseks. Eelnõu otsusena kinnitamise poolt hääletas 9 volinikku.

Järgnes **Luunja valla arengukava ülevaatamine**. Allakirjutanuna selgitasin, et mõistlik on võtta volikogus seisukoht, et vallavalitsus vaatab arengukava vastavust eelarvestrateegiale ja viib vastavad parandused sisse ning esitab selle volikogule. Kui on toreduslikke asju ja lootust, et projektist raha saab, siis võime need juurde lisada. Põhiasjad, milleks raha saada, need on arengukavas olemas. Aare Anderson lisas, et mõne täpsustava asja võib sisse viia, näiteks rattaringlus, et tegemist ei oleks arengukava välise tegevusega. Igal aastal tekib uusi ideid. Vaatame arengukava üle, kui väikesi täpsustusi on, sellega tuleme välja ning kui volinikele jääb ka midagi silma, saavad nad teha ettepanekuid, et arengukava oleks võimalikult ajakohastatud ja värske. Volinikud nõustusid eeltoodud asjade käiguga.

Järgnevalt käsitleti **huvihariduse ja**

huvitegevuse toetuse maksmise korda Luunja valla vähekindlustatud perede lastele ja noortele. Hille Luts selgitas, et aasta alguses kinnitati huvihariduse ja huvitegevuse kava käesolevaks aastaks. Määrusega reguleeritakse rahvastikuregistri andmetel Luunja valla haldusterritooriumil elavate majanduslikult vähekindlustatud perede 7–26-aastaste laste ja noorte huvihariduses ja huvitegevuses osalemise toetamist. Hüvitise eesmärgiks on suurendada noorte osalust huvihariduses ja -tegevuses, muuta huviharidus ja -tegevus 7–26-aastastele noortele paremini kättesaadavaks ning pakkuda mitmekesisemaid osalusvõimalusi. Eelnõu määrusena kinnitamise poolt hääletas 9 volinikku.

Järgnevalt arutati **info punktis**

- TAS-i suurprojektide meetmetega seonduvat;
- Eesti-Vene piiriülese programmiga seonduvat;
- Kavastus asuva vallale kuuluva munitsipaal korteri müügi korraldamisega seonduvat;
- Vahtramäe detailplaneeringuga seonduvat;
- Kasesalu tee ääres paikneva kõnnitee lastele turvalisemaks muutmist.

Järgmine volikogu istung toimub 31. oktoobril.

Radž Sauk, volikogu esimees

Uus töötaja

Alates 1. oktoobrist töötab Luunja vallavalitsuses dokumendihaldusspetsialistina Ketlin Alaväli. Ketlin on lõpetanud Tartu Ülikooli infokorralduse eriala dokumendihalduse suuna ning varasemalt töötanud eraettevõttes piirkonnajuhina ja koordinaatorina. Ketlin tegeleb lisaks dokumendihalduse korraldamisele ka uute digilahenduste väljatöötamise ning valla asjaajamise digitaliseerimisega. Samuti haldab ta valla kodulehte ja sotsiaalmeediakanaleid. Soovime Ketlinile edu uues ametis!

*Luunja vallavalitsus
Foto: Evelin Lumi*

Vallavalitsuses septembrikuu istungitel

Ehitusload vormistati:

- puurkaevu rajamiseks Farmi kinnistule Poksi külas;
- loodusravikeskuse peahoone laiendamiseks Muri külas;
- jahimaja püstitamiseks Sepametsa kinnistule Pajukurmu külas;
- üksikelamu püstitamiseks Timmi tee 6a Lohkva külas, Vasila maaüksusele Sirgu külas;
- paarismaja püstitamiseks Pärnaõie kinnistule Veibri külas.

Kasutusload vormistati:

- üksikelamule Timmi tee 8a Lohkva külas; Hobunurme tee 1, 3, 20 ja 22 Põvatu külas; Ratsu tee 22 Kakumetsa külas;
- Uus-Veeriku tee 25 Veibri külas;
- sadeveetorustikule Soojuse teel Lohkva külas.

Omandati Luunja vallale Sirgu külas asuvad Sirguaru tee L1, L2 ja L3 kinnisasjad.

Otsustati võõrandada Luunja vallale kuuluv sõiduk Suzuki Liana elektroonilisel enampakkumisel.

Sõlmiti üürileping kahe abivajajaga üheks aastaks munitsi-paaleluruumide üürile andmiseks.

Kohanime määramine:

- Kabina külas munitsipaalomandisse taotletavale maaüksusele määrati koha-aadressiks Puurkaevu;
- Luunja alevikus munitsipaalomandisse taotletavale maaüksusele määrati koha-aadressiks vastavalt Jõesadama tn 8b ja 8a;
- Muri külas asuva Aasmaa katastriüksuse uueks koha-aadressiks määrati Vaino.

Määrati kahele abivajajale eluruumi kohandamise toetus.

Nõustuti:

- Muri külas Looga katastriüksuse jagamisega ning määrati tekkivate reaalosade lähiaadress (Looga ja Ees-Looga) ja sihtotstarve;
- Kakumetsa külas Mäe katastriüksuse jagamisega ning määrati tekkivate reaalosade lähiaadress (Ringraja tee L2, Mäe tee 1, 2, 3, 4, 5, 6 ja Mäe tee) ja sihtotstarve;
- isikliku kasutusõiguse seadmisega OÜ Esoni kasuks koor-mamaks Veibri tee L7 ja Järvekalda tee kinnistuid.

Moodustati komisjon ja kinnitati tööülesanded riigihanke lihthanke Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuse laienduse ja rekonstrueerimistööde II etapi projekteerimistööde korraldamiseks.

Hüvitati teenuse osutajale:

- kolme alaealise abivajaja haridusasutusse transportimise teenuse maksumus;
- abivajaja psühhoterapia teenuse maksumus.

Sotsiaaltoetusi anti 81 abivajajale, sealhulgas:

– aabitsatoetusi	43
– juubelitoetusi	5
– muid toetusi	4
– paljulapseliste perede toetusi	10
– sünnitoetusi	16
– sõidukompensatsioone	1
– töövihikute toetusi	2

Aime Koor, vallasekretär

Luunja valla elanike arv läheneb 5000-le

Käesoleva aasta 1. oktoobri seisuga elab rahvastikuregistri andmetel Luunja vallas 4940 inimest, sealhulgas naised 2445 ja mehi 2495. Kõige suurema elanike arvuga on Lohkva küla – 1602, järgnevad Veibri küla 953 ja Luunja alevik 556 elanikuga.

Kellel on huvi, saab detailsemate andmetega rahvastiku kohta tutvuda Luunja valla kodulehel aadressil <https://luunja.ee/statistika>.

Elukoha registreerimine on vajalik, et riik ja vald saaksid teha koostööd ning vald saaks osutada oma territooriumi elanikele avalikke teenuseid. See on võimalik siis, kui on tagatud elanikelt maksude laekumine ning on teada, kui palju inimesi on valla oma alalise elukohana registreerinud.

Elukohateates esitatakse ühe elukoha ruumi aadress, mis peab olema alaliseks

elamiseks kasutatav elamu või korter. Perekond või koos elavad isikud võivad esitada elukohateate ühiselt, ära ei tohi unustada elukohateatesse alaealiste laste andmete kandmist.

Elukoha registreerimiseks on järgmised võimalused:

- e-teenuse riigiportaalis eesti.ee, portaali pääsemiseks kasuta ID-kaarti või mobiil-ID-d;
- saada digitaalselt allkirjastatud elukohateade e-posti aadressile katrin@luunja.ee;
- postiga, kus täidetud elukohateate blanketile lisa koopia esitaja isikut tõendava dokumendi isikuandmetega leheküljest ning saada aadressile Puistee 14, Luunja alevik, 62222 Tartumaa;
- Luunja vallavalitsuses tööpäevadel

9.00–17.00, täites kohapeal elukohateate blanketi, kaasa võtta isikut tõendav ja ruumi kasutamise õigust tõendav dokument.

Valla 3000. elanik registreeriti 2008. aasta oktoobrikuus, kelleks oli Ketlin Kallaste, ja 4000. elanikuks osutus Kairi Poom 2015. aasta oktoobris.

Ootame põnevusega, kellest saab Luunja valla 5000. kodanik.

Luunja vald soovib, et kõik elanikud tunneksid end meie vallas kodusel, omalt poolt püüame selleks igati kaasa aidata.

Anna oma elukoha registreerimiseks Luunja vallas endast julgesti märku!

Info telefonil 741 7319; katrin@luunja.ee

*Katrin Madisson
registripidaja-sekretär*

Aeg taotleda Luunja valla kultuuri- ja spordistipendiumi!

Vallavalitsusse on võimalik esitada taotlusi Luunja valla kultuuri- ja spordistipendiumi taotlemiseks. Taotluste esitamise aeg on 13. november 2019.

Stipendiumiavalduse vormi leiate valla kodulehelt jaotisest **Toimingud ja blanketid**.

Kultuuri- ja spordistipendiume saab taotleda spordi- ja kultuuripoliitika seisukohalt oluliste projektide läbiviimiseks või valla esindamiseks erinevatel võistlustel. Stipendiumitaotlust saavad esitada Luunja valla kodanikud, alaealise lapse puhul tema seaduslikud esindajad. Stipendiumi taotlemine toimub avaliku konkursi korras.

Küsimuste korral palun kirjutage kadri@luunja.ee.

Taotle õppimiseks valla stipendiumi!

Luunja vallavalitsus ootab valla stipendiumi taotlusi 13. novembriks 2019. Valla stipendiumi eesmärk on toetada edukaid õppureid, kes aitavad kaasa Luunja valla elu edendamisele, korraldavad vabatahtlikuna noorsootööd, vaba aja sisustamise projekte ja üritusi. Tegevuse märksõnaks on „Noorelt noortele!“.

Stipendiumi võivad taotleda

- üliõpilased, kes ei viibi taotlemise hetkel akadeemilisel puhkusel, kellel ei ole võlgnevusi ning kes on õppinud kõrgkoolis vähemalt ühe semestri;
- kutsekoolide õpilased, kes õpivad keskkooli baasil, kellel pole mitterahuldavaid hindeid ning kes on õppinud kutseõppeasutuses vähemalt ühe poolaasta.

Oluliseks kriteeriumiks stipendiaadi valimisel on tema aktiivsus, valmidus edendada Luunja valla noorte tegevusi ning mitmekesisada noorte vaba aja sisustamise võimalusi.

Luunja valla stipendiumi avalduse vorm on leitav valla kodulehelt jaotisest **Toimingud ja blanketid**.

Küsimuste korral palun kirjutage kadri@luunja.ee.

Luunja valla laste ja noorte osalemine Tartu linna huvitegevuses tuleb toetuse saamiseks ka sel aastal kinnitada e-keskkonnas SPOKU!

Luunja vald toetab valla laste ja noorte osalemist kõigis Tartu linnas tegutsevates huviringides. Toetuse saamiseks tuleb huviringis osalemine kinnitada Tartu linna taotluste esitamise ja menetlemise e-keskkonnas SPOKU.

- Kui laps või noor käib mõnes Tartu huviringis, siis kannab teenusepakkuja lapse nime Tartu linna elektroonilisse e-keskkonda SPOKU.
- Huviringis osalemise kinnitamiseks logige enne 31. oktoobrit kas ID-kaardiga, mobiil-ID-ga või pangalingiga veebiaadressile <https://tartu.ee/kotoetused/kinnitus> ja kinnitage osalemine.
- Kui laps või noor osaleb mitmes huviringis, palun märkige ka valdkonnasisene eelisala.
- Kui huvitegevuse pakkuja ei ole last või noort SPOKU-sse huviringis osalejate nimekirja lisanud, paluge teenusepakkujal oma laps nimekirja lisada, et saaksite lapse osaluse kinnitada.
- Kui teil ei ole võimalik veebi teel kinnitust anda, palun kinnitage huviringis osalemine Luunja vallavalitsuses.

Küsimuste korral palun kirjutage kadri@luunja.ee.

Huviringis osalemise toetus vähekindlustatud perede 7–26-aastastele noortele

Luunja valla volikogu on vastu võtnud määruse, mille kohaselt on võimalik taotleda toetust lapse või noore huviringis osalemiseks või huviringis vajalike vahendite ostmiseks. Hüvitisega soovitakse muuta huviharidus ja huvitegevus 7–26-aastastele noortele paremini kättesaadavaks ning pakkuda mitmekesiseid osalusvõimalusi. Hüvitamiseks võib esitada jooksva aasta sees tehtud kulutusi.

Toetuse saamiseks tuleb lapsevanemal või huviringi juhendajal täita valla kodulehel olev avaldus (leitav jaotisest **Toimingud ja blanketid**), lisada sellele kuludokument (nt arve) ning maksmist tõendav dokument (nt maksekorraldus, ostutšekk). Ühe taotlusega saab esitada mitme kuu kulutused.

2019. aastal saab taotlusi esitada kuni 15. detsembrini.

Huvihariduse ja huvitegevuse toetuse maksmise kord Luunja valla vähekindlustatud perede lastele ja noortele on leitav siit: <https://www.riigiteataja.ee/akt/403102019049>.

Küsimuste korral palun kirjutage kadri@luunja.ee.

Kadri Sõrmus
haridusnõunik

Valla uuendatud eelarvestrateegia on ambitsioonikas

Luunja valla eelarvestrateegia 2020–2023 kohaselt kavandatakse lähiaastateks suurt investeeringute mahtu, enim panustatakse haridusvaldkonda.

Luunja valla areng on haldusreformi järgse kahe aasta jooksul kulgenud väga hoogsalt, siia soovitakse üha rohkem elama tulla. Töös olevate planeeringute hulk on rekordiline, eluasemeid kerkib jätkuvalt väga jõudsalt. Sellega kaasnevad mõistagi kasvavad vajadused, samas suureneb ka valla tulubaas, mis võimaldab uusi sihte ellu viia.

Eelarvestrateegia kujutab endast valla finantsplaani järgneviks neljaks aastaks. Strateegiat uuendame igal aastal, värskendame prognoose ning vaatame üle kavandatavad tegevused. Strateegia ei saa kunagi lõplikult valmis, seda korrigeeritakse igal aastal vastavalt vajadusele, pidevas muutumises on nii majanduskeskkond kui tulubaas ning valla vajadused. Olulised objektid jäävad strateegiasse kuni valmimiseni, nendest loobumine või uute lisamine peab olema väga tõsiselt põhjendatud. Rohkem muutusi toimub väiksemate objektide osas.

Mõistagi sõltub kogu valla tegevus finantsvõimekusest. Rahandusministeeriumi poolt on koostatud finantsvõimekuse radar, mille eesmärk on kir-

jeldada omavalitsuste finantsseisundit ja selle jätkusuutlikkust. Radar koosneb 17 näitajast, kõikide näitajate osas on Luunja valla finantsseis väga hea.

Mõned olulised numbrid, ilmestamiseks arengudünaamikat. Valla põhitegevuse tulud aastal 2018 olid 6,38 mln eurot, aastaks 2023 prognoositakse 11,26 mln. Põhitegevuse kulud olid 2018. a 5,39 mln, 2023. a prognoos on 8,66 mln eurot.

Põhitegevuse tuleml (tulude ja kulude vahe) oli 2018. a 0,99 mln eurot, aastal 2023 juba 2,60 mln. Tulemi suurus on väga oluline, see näitab, kui palju ressursi saab põhitegevuse kulude kõrval suunata investeeringuteks.

Aastail 2020–2023 kavandab vald suunata investeeringuteks kokku ligikaudu 12,7 mln eurot.

Strateegias on toodud välja olulised kavandatavad investeeringud, mille maht lähiaastail kasvab oluliselt. Seekord oleme strateegias olevaid maksumusi võrreldes eelmise aastaga korrigeerinud kohati tugevasti, osalt ka ehitushindade kasvu tõttu.

Enim kavandab vald investeerida haridusvaldkonda. Suurimad objektid on uue lasteaia rajamine Lohkvasse (Euroopa Liidu vahendite kaasabil), Luunja Keskkooli ruumide uuendamine, Luunja Lasteaia Midrimaa ning kultuuri- ja vabaajakeskuse renoveerimine, staadioni ja kaasaegse spordiala rajamine Luunjasse, ühisveevärgi arendamine,

teede remont ning uute teekatete ja uue tänavavalgustuse rajamine. Linna lähipiirkonda on lisaks uuele lasteaiale kavandatud mitmetarbelise keskuse rajamine, mille planeering on kohe valmimas. Valla sotsiaaleluruumid on kavas edaspidi koondada ühte hoonesse, senine killustatus ei ole jätkusuutlik.

Pisemaid investeeringusummasid jagub ka mänguväljakute rajamiseks, roosiaia, sadama ja puhkeala edasiarendamiseks ja muudeks tegevusteks.

Luunja vald on seni laenanud tagasihoidlikult, seega on võimalik investeeringute rahastamiseks lisaks iga-aastastele tuludele vajadusel kasutada laenuvahendeid.

Hetkel on teadmata Euroopa Liidu järgmise finantsperioodi 2021–2017 suuremad rahastusmeetmed, kust taotleda lisavahendeid.

Kindlasti on Luunja valla strateegia väga ambitsioonikas, aga samaväärne on olnud ka valla kasv ja areng viimastel aastatel ning nendele väljakutsetele peab omavalitsus vastama. Järgneva nelja aasta jooksul on kavas teha päris palju. Investeeringute mahukus ja koondumine lühikesele ajaperioodile ongi strateegia kõige suuremaks probleemiks.

Loodetavasti on siiski võimalik kavandatu ellu viia ning vallaelanikele üha paremat kvaliteeti pakkuda.

*Aare Anderson
vallavanem*

Muhulased külastasid Luunjat

Luunjas oli 24. oktoobril külas ligi paarikümmend kohaliku elu edendajat Muhu saarelt.

Külalised huvitusid Lohkva Külaseltsi ja Luunja valla tegemistest ja koostööst, uudistasid meie roosiaeda ja sadamat.

Muhu vald jätkab haldusreformi järgselt iseseisva omavalitsusena sarnaselt Luunjaga.

Kodu Uudised

Mälestati Pilka lahingus võidelnud soomepoisse

Pilka lahingu 75. aastapäeva puhul toimus 14. septembril mälestusüritus lahingukoha tähistamiseks paigaldatud mälestusristi juures. Kohal oli ka üks vähestest veel elus olevatest soomepoistest Hans Karro (95).

Pärgi ja sõnavõtte kogunes üsna palju, sh Soome saatkonna, Riigikogu ja paljude organisatsioonide esindajatel.

Monumendi paigaldamisele ja mälestusüritustele on öla alla pannud LC Tartu Tamme, mitmete korraldajate isad olid soomepoisid.

Igal aastal kogunetakse Pilka lahingu monumendi juurde, mälestamaks seal langenud relvavendi ja meenutamaks sõjasündmusi. Mälestuspäeval on alati osalenud ka külalised Soomest.

Tänavu möödus 75 aastat soomepoiste naasmisest kodumaale ja nende lahinguist Punaarmee Pilka lähistel, kus ülekaaluka vastase läbi langenute täpne arv on teadmata.

Augustis 1944 tulid Soome Jätkusõjas võidelnud soomepoisid tagasi Eestisse, et kaitsta kodumaad pealetungiva Punaarmee vastu. Saksa väejuhatusele allunud soomepoistest saadeti osa Tartu rindele Emajõe äärde. Punaarmee oli selleks ajaks vallutanud Tartu ning tungis edasi. Vaenlasele vastulöögi andmiseks koondati ka soomepoiste pataljon. Vaatamata vastase suurele ülekaalule suudeti Emajõe põhjakallas osaliselt tagasi võita ja peatati Punaarmee edasitung kolmeks nädalaks. Soomepoiste pataljon paigutati Pilka lähedusse, kust nad 17. septembril asusid kaitselahingutesse rünnakut alustanud

ülekaalukate Punaarmee üksustega.

Raskete kaotuste ja rinde murdumise tõttu oldi sunnitud taganema. Lahinguväljale jäi palju langenuid, keda kohalike elanike poolt ühishauda maeti.

Sellel lahinguväljal Ansi talu põllul asub 1999. a püstitatud metallrist tekstiga „Vabaduse eest“.

Kes olid soomepoisid?

Need olid Teises maailmasõjas Soome relvajõududes Talve- ja Jätkusõjas 1940–44 vabatahtlikena võidelnud eestlased. Nende motoks oli „Soomes vabaduse ja Eesti au nimel“. Kokku sõdis Eesti mehi Soome poolel ca 3500. Augustis 1944 naasis Eestisse Saksa vägede koosseisus Punaarmee vastu võitlema üle 1700 soomepoisi. Viimase lahingu Tallinna eest pidasid just soomepoisid koos pitka-poistega 22.09. Järgnenud Nõukogude okupatsiooni ajal paljud soomepoisid represseeriti. Soomepoiste hulgas oli rida tuntud inimesi erinevatelt elualadelt: Ain Kaalep, Raimond Kaugver, Ilmar Mikiver, Vello Salo, Ilmar Talve jt. Teadaolevalt on elus veel ca 30–35 soomepoissi.

Soomepoisid esindasid nn kolmandat teed – nad võitlesid Eesti iseseisvuse taastamise eest, kuid ei soovinud sõdida ei Punaarmees ega Saksa vägedes.

*Aare Anderson
vallavanem*

Mälestuspäeva tähistamine Pilka lahingu monumendi juurde. Foto: Aare Anderson

Kaitse oma vara!

Kurjategijate tabamine on küll politsei ülesanne, kuid kuritegusid ennetada saavad kõik. Kui meil on vara, millest hoolime, siis peaksime seda kaitsma, et see meile ka jääks. Kätte jõudnud pimedal ajal pannakse enim toime eraisikute vara vastaseid süütegusid. Need teod on enamjaolt ette kavatsemata, pandud toime võimaluse tekkides ja hetke ajel. Ohtralt on näiteid sellest, kui kurikael on märganud autoaknast sisse kiigates laokile jäetud väärtuslikke asju ja need siis sealt omastanud. Kodu või kõrvalhoone on jäänud lukustamata ja jällegi on keegi kurikael kasutanud juhust ja väärtuslik vara on vahetanud omanikku. Pimedal ajal tuleb politseile üksjagu teateid kütusevargustest. Vargale on väga kutsuvaks võimalus toimetada pimedates nurgatagustes, nt valgustamata garaažibokside juures või sügis saabudes inimesteta jäänud suvilates.

Kuidas kaitsta oma vara?

Politsei soovitusel.

- Kogukonnas luuakse turvatunnet ühiselt. Tea oma naabreid, nende käitumisharjumusi, ka võiks luua oma naabrusvalvepiirkonna. Hea läbisäämine naabritega võib tagada parima kaitse soovimatute külaliste vastu.
- Teavita hädaabinumbri 112 või informeerige oma piirkonnapolitseinikku kahtlase käitumisega inimestest oma koduümbruses, jäta meelde / kirjuta üles kahtlaste masinate numbrid.

- Oma koju luba vaid usaldusväärseid inimesi. Su kodu olgu su kindlus!
- Lukusta välisukse ka kodus olles! See võiks olla tavapärane harjumus.
- Kodust lahkudes või magama heites hoia ukseid-aknad suletuna!
- Märgista esemed, mis on sulle väärtuslikud ja mida tahad tagasi, kui need peaksid kaotsi minema. Võiksid teha fotosid nt väärtuslikest tehnikast ja transpordivahenditest, ehetest ja miks mitte ka sinu jaoks emotsionaalset

väärtust omavatest esemetest.

- Vajaduse korral paigalda valveseadmed või kasuta turvafirma teenuseid!
- Kindlusta oma vara võimalike kahjujuhtumite puhuks!
- Veendu enne oma vara juurest lahkumist, et oled teinud kõik endast oleneva oma vara hoidmiseks. Jalgrattad ja muruniiduk vms turvalises hoiupaigas, auto võtmevaba pult vutlaris, dokumentid ja sularaha ära panduna õiges kohas jne.
- Suvekodust sügisel lahkudes võta väärtuslik kaasa. Tee naabritega kokkulepe, et nad hoiaksid sinu äraoleku ajal ka sinu suvekodul silma peal.
- Lisaks mõtle, kuidas kaitsesid oma isiklikke asju kodust väljaspool liikudes. Hooli, märka ja tegutse enne, kui on liiga hilja!

Argo Lääts
piirkonnapolitseinik
tel 5330 7105

Tunnustamiskonkurss Tartumaa HEA TEGU

Tartu Ärinõuandla eestvedamisel toimub juba kümnendat aastat järjest tunnustamiskonkurss Tartumaa HEA TEGU. Sellea soovime esile tõsta ja tunnustada neid, kelle teod muudavad meie kodukohta paremaks, kogukonda ühtsemaks ning kodanikuühiskonda tugevamaks.

Soovime leida ja tunnustada 2019. aastal silma paistnud ja innukalt tegutsenud

- aktiivseid kodanikuühendusi,
- vabakondlasi/vabatahtlikke ja
- vabasektori toetajaid.

2019. aasta mittetulundusühenduse nimetus antakse organisatsioonile, kelle tegevus on aasta jooksul toonud kaasa olulise positiivse muutuse tegutsemisvaldkonnas ja/või -piirkonnas.

Valikukriteeriumid:

- hõlmatud sihtgrupi suurus ja noorte kaasatus; koostöö erinevate ühiskondlike gruppidega,
- uudne lähenemine probleemile/uus idee ja seeläbi muutuse loomine oma valdkonnas/sihtühendas,
- organisatsiooniline ja majanduslik (nt tegutsemise sotsiaalse ettevõtte) võimekus.

- tegevuste jätkusuutlikkus ja järjepidevus.

2019. aasta vabakondlasena/vabatahtlikuna tunnustatakse eestvedajana tegutsenud inimest ning oluline on, millist väärtust ja uut tegevust on vabakondlase panus piirkonda/valdkonda või ühendusse toonud.

Valikukriteeriumid:

- kandidaadi tegevus ei peaks kuuluma tema rahaliselt tasustatavate tööülesannete hulka,
- kandidaadi tegevus vabatahtliku tegevusena – sotsiaalne kõlapind, uudsus, vabatahtlikuna tegutsemise aeg ja millist väärtust on kandidaadi tegevus piirkonda/valdkonda või ühendusse toonud.

2019. aasta mittetulundusühenduste tegevuse toetajana tunnustatakse kohalikku omavalitsust, eraisikut või äriühingut, kes on aidanud kaasa kodanikuühendustele soodsama keskkonna loomisel, toetanud mittetulundusühenduste tegevust rahaliselt või mõnel muul moel.

Valikukriteeriumid:

- hea ja toimiv sisuline ühistegevus erinevate sektorite (kohalik omavalitsus,

äriettevõtte, mittetulundusühendused) vahel,

- rahaline/mitterahaline panus MTÜde tegevusse.

Koos Kodukant Tartumaaga otsime lisaks 2019. aasta tublit tegu, mis on sündinud kogukonna enda panusest ja ilma projektitoetusest. Tegu on tehtud ja ellu viidud kas kogukonna oma jõududega, annetuste või muude toetajate abil.

Kandidaate saavad esitada nii kohalikud omavalitsused, äriühingud, üksikisikud kui ka mittetulundusühingud ise. Ankeet täita elektroonselt Tartu Ärinõuandla kodulehel www.arinouandla.ee.

Kandidaate saab tunnustamiseks esitada kuni 4. novembrini 2019. Kõigis kategooriates tunnustatakse parimat meene ja tunnustuskirjaga. Parimate välja kuulutamine toimub 28. novembril ning osalemise kutse saadame kõikidele, keda on tunnustamiseks esitatud, kui ka neid esitanutele.

Lisainfo:

Kadri Pau, SA Tartu Ärinõuandla
Tel 742 8491, 5664 8135 ja
e-post: kadri@arinouandla.ee

Tunnustamiskonkursi läbiviimist toetab Kodanikuühiskonna Sihtkapital.

Uude veerandisse uue hooga! _____

Aeg on möödunud linnutiivul. Alles algas september ja kohe-kohe on käes juba koolivaheaeg ...

Mis esimesest õppeveerandist meenub? Esimene koolipäev. Euroopa spordinädala külajooks. Huviringid. Jalgrattapäev. KIK-i õppekäigud. Lastevanemate koosolek. Liiklusaabits. Liikuma kutsuva kooli koolitused. Noortekohutamine Varnjas. Pildistamine. Prügikoristuspäev. Rebaste ristimine. Remont. Spordivõistlused. Tervisepäeva matk.

Uued õpetajad. Uued õpilased. Uus WC. Vanglateenistuse infopäev. Välitahvel. Õpetajate päev. Õpilasesinduse öökool.

Luunja kooli igal õpilasel, õpetajal ja lapsevanemal on kindlasti omad mõtted, mis esimesena pähe tulevad. Pooleteise kuuga on toimunud palju ja kõige olulisem selle juures on loomulikult igapäevane õppetöö. Vähem tähtsad ei ole aga

*Arendav ja loov –
see on Luunja kool*

ka eespool nimetatud tegevused.

Kohe peale vaheaega on ees ootamas õpilasesinduse korraldatav laager „Miks ma kiusan?“. Igapäevaselt hakkavad koolis toimuma aktiivsed mänguvahetunnid ja palju muud põnevat.

*Heli Erik
huvijuht*

Tartu laste- ja noorsookirjanduse festival _____

9.–12. oktoobrini toimus Eesti Kirjanduse Seltsi, Tartu Linnaraamatukogu ja Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi korraldusel juba kolmandat korda Tartu laste- ja noortekirjanduse festival. Neli päeva kestev programm pakkus kohtumisi kirjanikega, *pop-up*-kirjanduskohvikuid ning mitmesuguseid laste ja noorte ülesastumisi. Erinevate kirjanduse, lugemise ja raamatutega seotud sündmustega olid haaratud nii lapsed, noored kui ka täiskasvanud.

11. oktoobril kogunesid Tartu linna koolide õpilaserühmad linnaraamatukogusse, et draamavormis uudiskirjandust tutvustada. Esitati katkendeid Mika Keräneni erinevatest teostest, aga

dramatiseeriti ka Ketlin Priilinna ja Ene Sepa loomingut. Positiivselt ootamatud olid Raatuse kooli etendused, kus õpilastega koos esinesid ka sama kooli õpetajad.

Luunja Keskkooli näitering osales üritusel esmakordselt. Meie etendus „Kui härra Koer hammustab“ võeti soojalt vastu ja kutsuti koostööle ka järgmise aasta kirjandusfestivalil.

Järgmine võimalus etendust näha on 16.10 etluskonkursil Luunja kultuurimajas.

Pärastlõunal jätkasid Luunja Keskkooli õpilased Devon Sell ja Melissa Lökk enda proovilepanekut Luuleprõmmu konkursil. Žürii esimees, Eestit

rahvusvahelisel Poetry slam'il esindanud luuletaja Jaak Känd jagas noortele luuletajatele nõuandeid edukamaks esinemiseks. Melissal soovitas ta vaatamata noorele eale juba täiskasvanute luulevõistlustel end proovile panna.

Päris kindlasti on Melissal eduka esinemise ja luule loomise nipid selged – 12–15aastaste vanuserühmas saavutas Melissa taas esikoha.

Palju õnne Melissale!

Festivali raames tegi laupäeva pärastlõunal kirjandusloolise ringkäigu perele Tartu kesklinnas ka Luunja Keskkooli direktor Toomas Liivamägi.

Riina Belov, näiteringi juhendaja

Steen – kui härra koer hammustab. Foto: Riina Belov

Lohkva Lasteaed pälvis tunnustuse

Lasteaia väärtusarenduse meeskond (Kristiina Pedaksaar, Triin Eber, Merly Tätte, Mari Raig, Ülle Viltrop) koostas asutuse väärtusarenduse analüüsi ja see osales Tartu Ülikooli eetikakeskuse poolt korraldatud tunnustusprogrammis „Hea lasteaed kui väärtuspõhine lasteaed”. Mainitud analüüs kajastas lasteaia tehtavat väärtusarenduslikku tööd ja tõi välja kitsaskohad, mis vajavad parendamist. Lasteaed sai tunnustuse koostöise ja usaldusliku töökultuuri loomise ja arendamise ning lasteaia väärtuste mõtestamise eest.

Väärtusarenduse meeskond

▲ Lohkva Lasteaia tunnustus Tartu Ülikooli eetikakeskusest. Foto: K. Pedaksaar

◀ Tunnustuse võtab vastu Ülle Viltrop. Foto: Tartu Ülikooli eetikakeskus

Koos on lõbusam!

Eesti Olümpiakomitee ja Ühenduse Sport Kõigile korraldatud spordinädala raames käisime ühiselt Selli-Sillaotsa matkarajal tervist tugevdamas. Sügisene raba pakkus nii silmailu kui maitseelamusi. Koosveedetud aeg tegi meele rõõmsaks. Soovitame soojalt!

Ülle Viltrop

Lohkva Lasteaia suured rabamatkal. Foto: Tea Pendla ▼

Naksitrallid ja Nöbininad Järvemuuseumis AKVA:RIUM

10. septembril käisid Naksitrallide ja Nöbininade lapsed KIKi (Keskkonna-investeeringute keskuse) poolt rahastatud projekti raames Järvemuuseumis. Mõnusa tunnise teekonna kaugusel Võrtsjärve kaldal asub Järvemuuseum Akva:rium. Õppekäigu eesmärk oli, et lapsed õpiksid praktilise tegevuse kaudu tundma järve kui elukeskkonda, järveelustiku liigirikkust ja veetaimede ning -loomade omavahelisi seoseid.

Õppekeskuse ees ootasid meid naerusuised ja energiasid pakatavad juhendajad, kelle eestvedamisel jalutasime esmalt Võrtsjärve-äärsele pillirootihnikusse. Juhendaja Kaisa näitas veeäärseid taimi ja oskas vastata kõikidele põnevatele küsimustele, mis lastel tekkisid. Tihnikus seigeldes viitas ta huvitavatele nähtustele veetaimede elus.

Õppekeskuse sees peitsid end 23 erimõõdulist akvaariumit, milles elutsesid imelised magevee kalaliigid. Juhendaja Rita teadis kalade kohta kõike ja oskas infot väga põnevalt edasi anda. Iga akvaarium peitis endas mingit lugu erineval veega seotud teemal. Ekspositsiooni elutus osas said lapsed uudistada püügivahendeid, ürgkalade ja kalakivististe väljapanekuid ja veekogu uurimishahendeid. Info kinnistamiseks osalesid lapsed kaasahaaravates õppemängudes.

Peale sisutiheda ja hästiorganiseeritud õppetegevuste saab Järvemuuseumi ümbruses nautida kauneid loodusaateid ja värskes õhus olemist.

Naksitrallide ja Nöbininade õpetajad Piknik Võrtsjärve kaldal. Foto: Mari Raig

Luunja Lasteaia Midrimaa logopeed Kristel Lempu ootab kõiki Luunja valla koolieelikute vanemaid tasuta nõustamisele.

Täpsem info meiliaadressil kristel.lempu@gmail.com või Luunja lasteaia.

Imeline sügis

Sügis saabudes hakkasid kasvama ilusad seemned. Kavastu Algkool-Lasteaia koolieelikud ja õpilased käisid Tartu Loodusmajas tutvumas seeneriigiga. Õpiti tundma levinumaid seemni, tehti tutvust seeneussiga. Vaadeldi seemni luupidega ja tutvuti loomadega, kes söövad seemni. Pärast õppeprogrammi veedeti mõnusalt aega loodusmaja pargis.

Sügisene spordipäev oli tulemusterohke. Kõik lapsed said ennast proovile panna kaugushüppes, palliviskes, 30 või 60 m jooksus ning koolilapsed proovisid kätt ka korvpalliviskes.

Ükski kuu ei jää ilma kõögipäevata. Sügisel puhul valmistasime täidetud ahjuõunu. Iga laps valmistas endale ühe täidetud õuna ning nagu vanasõna ütleb: „Ise tehtud hästi tehtud.“ Valmis saanud ahjuõunad kadusid taldrikutelt päris ruttu.

Loomakaitsepäeval rääkisime Eestis elavatest ohustatud loomaliikidest. Koolilapsed esitasid lasteaialastele oma ettekandeid. Tutvustati must-toonekurge, madukotkast, merikotkast, lendoravat ja siniraaga.

Õpetajate päeval said kooli õpilastest õpetajad ja õpetajatest õpilased. Isegi koolieelikud said ennast proovile panna õpetaja rollis. Päevakava oli mitmekesine ja uued õpetajad said enda teadmised ja oskused proovile panna nii matemaatika, kunsti kui kehalise kasvatuse tundide andmisel. Lisaks viisid uued õpetajad läbi ka robotika ringitunni ning olid tublid lasteaiaõpetajad. Kuid õpetajate päeva uued õpilased olid krutskeid täis.

Tore kunstiõpetaja

Tubli matemaatikaõpetaja

Kavastu Algkool-Lasteaia Robotika tund

Köögipäev. Ahjuõunad

Sügisnäitus. Sügise nunnud. Fotod: Kavastu Algkool-Lasteaia

Tartu Noorte Folkloorifestival tuleb taas

15.–17. novembril on meil taas Luunjas külalised, sest toimub IV Tartu Noorte Folkloorifestival, mis toob kokku pärimushuvilised noored Balti- ja Põhja-maade riikidest – Soomest, Lätist, Leedust ja Eestist.

Tartu Noorte Folkloorifestival on pidu, mille algus ja lõpp on küll Tartus, kuid põhipäeva tegevused toimuvad Luunjas. Kuna tegu on noortefestivaliga, siis on ka meeskonnas väga palju noori ja vabatahtlikke. Enamik vabatahtlikke tuli möödunud aastal küll peamiselt Tartust, kuid ka Luunja ei jäänud esindamata. Toona 12. klassis õppinud Karoliine Laaneoja kuulis festivalist Luunja Keskkooli õpilasesinduse koosolekult, mõte meeldis ja ta võttis korraldajatega ühendust. Uuris Karoliinelt uue festivali eel, kuidas ta hindab oma möödunud aasta kogemust ja miks üleüldse tulla vabatahtlikuks.

Mida tähendab vabatahtlik töö sinu jaoks? Olid enne sellest kuulnud?

Olen seda varem ka teinud. Olen lihtsalt ise juurde läinud, näiteks koolis. Ma ei ole kunagi olnud selle vastu ja aitan korraldamisele meelsasti kaasa.

Kas vabatahtlik töö on populaarne?

Oleneb, kus ringis liikuda. On seltskondi, kus selline asi ei istu üldse inimestele. Aga kui oled inimestega, kes jõuavad ja tahavadki tegeleda, siis tullaksegi kaasa. Oleneb, kellega rääkida ja ka sellest, mis inimeste hobid on. Hobile aidatakse meelsasti kaasa.

Mis on vabatahtliku ja tasustatud töö vahe?

Tunnen, et oled millelgi lähedal aidanud valmis saada. Töö juures ei pruugigi seda

tunda, võib-olla seal ei aitagi kaasa millelegi, mille vastu endal ka suur huvi. Ega kõigile üritustele ei tahagi minna vabatahtlikuks, lähed sinna, kus tundub, et tahad edendada seda. Sealt ka hea tunne lõpuks, et oled saanud kaasa aidata millelegi, mille suhtes on endal ka kirg.

Kuidas hindad oma rolli Tartu Noorte Folkloorifestivalil? Oli vahel ka igav ja tundus, et raiskad aega?

Kõik oli sujuv! Hea oli näha üritust, mis oli väga läbi mõeldud, mis ei tulnud käigu pealt, inimesed teadsid enamiku ajast, mida tegema peab. Ma tundsin end väga hästi, kõik oli positiivne, midagi negatiivset ei olnud. Ajaraiskamine kindlasti ei olnud.

Miks võiks olla festival Luunjale oluline?

See festival on ülimalt oluline, mitte ainult Luunjale, vaid kogu Eestile. Pärimus on nii suur osa meie rahvuse identiteedist ja ajaloo. Näiteks regilaul – selles on peidus nii palju meie ajalugu, seda tuleb kindlasti edasi kanda järgmistele põlvkondadele. Pärimusfestivalid on väga olulised.

Kas oled valmis taas olema meie festivali vabatahtlik?

Jah, kindlasti!

Kuidas julgustaksid Luunja noori festivali külastama või vabatahtlikuks olema?

See on ülim kogemus. Saad anda oma osa selleks, et meie rahvapärimus jätkuaks, folk jätkuaks. See on tore ja üllas, kui annad oma aja sellele, et traditsioonid jätkuksid. Ja näed ka teisi – pole ju mängus ainult eesti traditsioonid. Olge julgud! Isegi kui pole varem kokku puu-

Karoliine Laaneoja. Foto: Omar Saksing

tunud, alati saab sellisest kogemusest õppida.

Suur tänu Karoliinele kaasa tulemast ja abistamast – ka kõige suuremad maailmafestivalid püsivad vabatahtlike toel, väikefestivalist rääkimata! Tore on see, et pidu on saamaski järjest rohkem Luunja kogukonnafestivaliks, sest häid koostööpartnereid on palju: Luunja vallavalitsus, Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus, Kapteni Kelder, Grüne Fee, Luunja Keskkool, Luunja rahvatantsurühm Trambali, Luunja-Kastre kapell Lustre, Luunja Tall, Kavastu Varastatud Parve Hostel. Suur tänu kõigile!

Hea Luunja rahvas! Festivali peakontsert toimub 16. novembril 18.00, millele järgneb rahvusvaheline tantsuklubi. Tulge kindlasti vaatama, mis kodusõel toimub!

Kohtumiseni!

Halliki Pihlap

Vabatahtlike tänamine Tartu Noorte Folkloorifestivalil. Foto: Kiur Kaasik

Tartu Noorte Folkloorifestival
15. -17. november 2019

Maatasa
Teikas Muzikanti (Läti)
Dolija (Leedu)
Motora (Soome)
Leigarid jpt

15. 11 Koolikontserdid
Tartus ja Luunjas
16. 11 Peakontsert ja tantsuklubi
Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses
17. 11 Lõppkontsert
Eesti Rahva Muuseumis

noortefestival.com

HENRIK VISNAPUU 130 – suurmehe juubeliaasta Luunja vallas

Henrik Visnapuu (2. jaanuar 1890 – 3. aprill 1951) – luuletaja, dramaturg ja kirjanduskriitik on üks kuulsamaid suurmehi, kes kunagi Luunja vallas elanud. Tema kodukoht asus tänases Sirgu külas Sirgulaane talus.

Henrik Visnapuu tundlik, otsiv natuur ning usk Eesti riiki ja Eesti maasse on kinkinud eesti rahvale hulga imelist lüürikat, aga ka rahvuslikku kultuuriprogrammi ja seda avavaid artikleid. Lisaks on Visnapuu kirjutanud end Luunja ja kogu Eesti kultuurilukku mitme mastaapse näidendiga.

Luunja vald kuulutab 2020. aasta Henrik Visnapuu aastaks.

Kuna Luunja vald saab Henrik Visnapuu aasta sündmuste keskpunktiks, on Luunja valla kultuuri- ja haridusasutused koostöös Eesti Kirjanduse Seltsi ja Eesti Kirjanike Liiduga ette valmistamas mitmekesist kogu aastat hõlmavat kultuuri-programmi, millega tehakse algust juba 2019. aastal. Ühtlasi kutsume üles vabaihendusi, kogukonda, ettevõtjaid jt huvilisi kaasa lööma Visnapuu aasta sündmuste loomisel. Teave Henrik Visnapuu aasta tegevuste kohta on kättesaadav valla kodulehelt ja uueneb jooksvalt.

Luunja vald tähistab oma kultuuriloolise suurkuju 130. sünniaastapäeva lennukalt ja žanriüleselt, oodates rohkelt osavõttu ja kogukonna huvi.

*Kadri Sõrmus, Kadi Kalmus,
Toomas Liivamägi, Kairit Alver*

**TARTUMAA
TAIDLEJATE
PÄEV**

JUBA 14. KORDA

9. NOVEMBER
2019
KELL 16.00

ÜLES ASTUVAD
ERINEVAD
TAIDLEJAD
KOGU
KAUNILT
TARTUMAALT

LUUNJA
KULTUURI- JA
VABAAJAKESKUS

TANTSUKS TEEB MUUSIKAT
TIIT HELLENURM

ÜLLATUSESINEJAD

AVATUD
PILDISTAMISNURK

SISSEPÄÄS
TASUTA

TEAVE TEL. 5615 7994

LUUNJA
KULTUURI- JA
VABAAJAKESKUS

ROCKFESTIVAL
**LUUNJA
LUUPAINE**

02. NOVEMBER
2019

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses

ESINEVAD:
**SHANON
MARIA STUART**
plaadiesitlus

KOOPAORAV

UKSED
20.00

AVATUD
PUHVET

PILET 10/8

Info: 53093670

LUUNJA
KULTUURI- JA
VABAAJAKESKUS

Etlejate kokkutulek

Kokkutulijatele

*Te olete nii kaua olnud
ju etlemises esirinnas
ja siia jälle kokku tulnud,
et kobestatud oleks pinnas.
Teid Pegasus on puudutanud,
te vaimuvalgust temalt saanud.
Ehk oleks asjalik ja uhke
nüüd jälle soojendada suhteid.*

Lea Tali

Kõigi tegevusaastate vältel on Lohkva raamatukogu tublid töötajad oma lugejaid rõõmustanud mitmekesiste ettevõtmistega. Suurema osa neist on moodustanud kohtumised meie tuntud kirjanike ja luuletajatega. Alati on nende kohtumiste lahutamatuks osaks olnud kutsutu loomingu esitamine. Selle eest on hea seisnud raamatukogu raudvara Lea Tali. Oskuslikult on ta suutnud aastate jooksul luua raamatukogu peamiselt nooremast lugejaskonnast etlejate rühma. Tema juhendamisel on etlejad alati ette valmistanud ja esinenud külalise loomingu põimikuga. Selle etlejaskonna liikmetest on Lea innustusel mitmedki asunud aktiivselt luulemuusat teenima ...

Aastate vältel on etlejate hulgas vahetunud mitugi põlvkonda. Kuid siiski on säilinud mõningane tuumik. Selles küpses juba aastaid tagasi mõte teha igal aastal üks etlejate endi kokkutulek. See mõte sai teoks. Seekordne, kolmas kokkutulek leidis aset laupäeval, 14. septembril. Lea organiseerimisel oli kohal kümnekond etlejat-entusiasti. Ühiselt veedeti kohvitades, maiustades ja vesteldes paar rõõmsat tundi. Kohaletulnud kõnelesid oma elust ja tegemistest. Kanti ette omaloomingulisi ja teiste autorite luuletusi. Kolm etlejat, kes ei saanud tulla, olid oma luuletused saatnud meili teel.

Tunti head meelt ettevõtmisest ja arvati, et järgmisel aastal võiks taas kohtuda.

Kaljo Pung

Etlejate omalooming

Eliise Virumäe

Kui vaatad sa hommikul udu,
mis ilusam on tulest ja veest,
võid tahta, et olla saaks üksi,
kuid ei, see ei liigu su eest.

Ning udu, mis vaikuses seisab,
see vaatab vaikselt ka sind
ja laulab tasa sul laulu
ning lohutab lauluga sind.

Siis päikese kiiri on paista
kaugelt, kaugelt sealt eest
ning udu, see muutub nii raskeks
ja vajub tagasi veeks.

Liis Laanemäe

näita mulle, milleks oled võimeline
miks peaksin sind endaga kaasa võtma?
näita mulle, mis on õnn
miks pean ma maksma, et elada maailmas mis sureb?
miks me võitleme sõjaga rahu eest
aga mitte rahuga sõja eest?
mis minust suurena saab ja kas ma üldse "suureks" saan?
näita mulle, mis saab meie hingest, kui päike loojub ja rännak saab läbi
näita mulle hästi elatud elu tõelist tähendust
kõike seda tahan näha
et saaksin minna ma sinuga
ja vastused küsimustele saan enne või pärast

Etlejate kokkutulek 2019. Foto: Peeter Haiba

Angelika Sapatšuk

Uus ajastu Eesti poliitikas

Keela ära keel,
kaaslane niigi juba võõraks saand.
Keela omakeelne keel,
valitsus nõuab, rahval pole vahet.
Keela veel...
Keela...
Pane ümber aed ja keelumärgid!
Tehke keerulisemaks veel kõik.
Kuid ärge imestage,
kui õnne hõiske, kui "õnne"
hõiske asemel on tõusmas viinapits.
See maitsev meele mürk.

Oleme tasemel, kus keelame tühist.
Ja selle, mis veel ühist, tallame veel –
olgu see isegi võõras emakeel.

Kannaga, tallaga
Ja millega veel?

Pürgime üles,
jätame alamkihid prügisse.
Ise imestades, miks majandus ei tõuse.
Silmaarstidel vist pikad järjekorrad.
Kui võim kannatab kanapimeduse all.
Ja ütleb kõik. On. Korras.
Ning aina suureneb lumevall,
surudes vaimu ja meelt.
Niigi haiglane. Isegi meelega keha.
Lahendus seiskub,
pole ühist keelt.

Nii siis istume, lähestikku.
Kaaslasteks neli valget seina.
Rüvetaks valge, lisaks värve ja musta.
Ajab närvi, elus niigi vähe värvi!
Rahu.

Istu maha,
Ära liialt päri...
Ole pigem wait,
sest istumiseks pole vaja keelt.
Vaata kaaslast nagu oma.
Kuid tummad kõrvald, kuuldes tema keelt.
Ja niigi milleks?
Silm kõige parem tõlk.
Sa ainult tõsta silmad. Kõik.

Sama, mis sees, leiad teises,
ega keel veel teiseks inimeseks tee.
Et aga summutada mõistus, pahameel,
keeldudest tõstame kõrgemale pitsi,
mis siis, et kurku põletavad kraadid.
Mõlemale ühte tarvis.
Kurk suhu.
Keel wait, meel wait.
Vot see on ravi!!
Valulävi ületatud.
Võtame veel...

Andres Sats sen

Mina

Targad sõnad jooksid nelja
kõrvast sisse teisest välja
hoidsin ennast rohkem äärde
kandsin südant saapasääres
raha pani käima rattad
saapad tuli maha matta
aeg läks mööda vaatas maha
ise läksin aia taha

olen liivakell
pole
kedagi, kes mind ümber pööraks

1969

Eve Sats

Tahtsime

me tahtsime tiigrid olla
me tahtsime osata võita
ja eneste talla alla
me tahtsime maailma kõita

me tahtsime kõike muuta
me tahtsime tõrkujaid murda
nii jäimegi alles maata
ja koduta enam ei surda

nüüd ongi meil küllalt taipu
kõik õpivad rumalaid pettes
me tiigritest teeme vaipu
ja paneme kamina ette

me elame elu pikka
me oleme vaesed rikkad

1975

31.OKTOOBER
KELL 18.00
LOHKVA RAAMATUKOGU
HOOVIS
"KÜLLUSERITUAAL"
KOOS ŠAMAANIGA
PILETIHIND 3€

Lisainfo
748 8818

Raamatukogude üritused

Lohkva raamatukogu kutsub
31. oktoobril „**Õudsete asjade sisse**“.

Kavastu raamatukogu kutsub
6. novembril kl 17–18 Kavastu
Algkool-Lasteaia saali sünnipäevale!
Raamatukogu saab **70-aastaseks!** Sööme
torti ja õnnitleme raamatukogu. Eeskavas
külalised Võrumaalt – Kuldre Nukuteater
esitab Edgar Valteri „Pokulugude“ alusel
valminud näidendi „**Hea on teada!**“.
Ootame kõiki suuri ja väikeseid
raamatukogusõpru!

Luunja raamatukogu kutsub
20. novembril kl 10–12 Luunja kultuuri-
majja kohtuma kirjanik **Mart Kivastikuga**.
Kirjanikku intervjuuerivad Luunja Keskkooli
gümnasistid. Üritus on tasuta.

Kultuuri- ja vabaajakeskus tähistas Euroopa spordinädalat ja maal elamise päeva

28. septembril toimus Euroopa spordinädala 2019 ja maal elamise päeva raames juba 6. Luunja matkamäng. Ilmataat oli seekord korraldajate poolt ja aitas meid imeilusa sügisilmaga. 16-kilomeetrisel rajal oli kokku üheksa punkti, kus tuli lahendada erinevaid ülesandeid.

Täname kõiki osalejaid! Erilised tänusõnad tahame öelda meie koostööpartneritele, kes aitasid sündmust läbi viia: Elo Hermann (loovlood.com), Palbo Vernik, Saksa ratsatalu (saksahobused.ee) ja Kapteni Kelder.

Spordinädala lõpetasime juba teistkordselt toimunud

Luunja Titeralliga. Emad-isad, õed-vennad said mõnusa värskendava jalutuskäigu ja pisipõnnid kosutava une värskes õhus. Finišeeriti Lohkva raamatukogus, kus saadi üksteisega tutvaks, tutvuti raamatukoguga ja tehti vahvaid perepilte.

19. oktoobril algusega 10.00 toimub Luunja Keskkooli võimlas esmakordselt võrkpalliturniir „Luunja kurk 2019“. Osalema on kutsutud viis võistkonda. Ootame kõiki saali luunjakatele kaasa elama.

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus

LUUNJA MALETURNIIR

11. DZINTARS SPRIVULISE MÄLESTUSTURNIIR KIIRMALES

27. OKTOOBER 2018 • KELL 11
LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUSES

LASTELE, NOORTELE JA TÄISKASVANUTELE!

Registreerimine kuni 24. oktoobrini aadressil andres.karba@tartukalev.com
Registreerimisel tasuta, kohapeal 5 eurot.

Juhend: www.luunjakultuur.ee/sport

TARTU KALEV

LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUS

www.luunjakultuur.ee

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

Hooldatud kütteseade on ohutu ja annab rohkem sooja —

Päästeamet tuletab meelde, et kütteseadmeid tuleb igal aastal kontrollida ning puhastada, et tagada ohutus.

- Hooajaliselt kasutatavaid kütteseadmeid tuleb kontrollida ja puhastada kord aastas, aastaringselt kasutatavaid aga vähemalt kaks korda aastas.
- Kortermajade ja ridaelamute küttesüsteeme peab vähemalt kord aastas puhastama kutseline korstnapühkija, kes väljastab tehtud tööde kohta akti.
- Eramajades võib korstent pühkida ise, kuid korra viie aasta jooksul peab süsteemid siiski üle vaatama kutseline korstnapühkija.
- Teie piirkonna kutsetunnistusega korstnapühkijate kontaktid leiate Korstnapühkijate Koja kodulehelt <http://www.korsten.ee/korstnapyhkijate-kontaktid/> või saate küsida helistades päästeala infotelefonile 1524.

Kütmisel pea meeles!

- Pliiti, maja- või saunaahju tuleb kütta mõõdukalt. Liigkütmine lõhub kütteseadet ja selle osade ülekuumenemine võib põhjustada tulekahju.
- Ahi hakkab sooja andma alles siis, kui siiber on suletud ja kütmisest on veidi aega möödas. Ülekütmise vältimiseks kütta isegi väga külmade ilmadega korraga ainult üks ahju-täis puid. Vajadusel tee seda kaks kuni kolm korda päevas.
- Ära sulge siibrit liiga vara. Liiga vara suletud siibriga kütteseadmest hakkab tupp imbuma eluohtlik vingugaas, mida aitab õhust tuvastada ainult vingundur.

PÄÄSTEAMET

Kommunikatsiooniosakond

Marek Kiik, Lõuna päästeskuse kommunikatsioonijuht

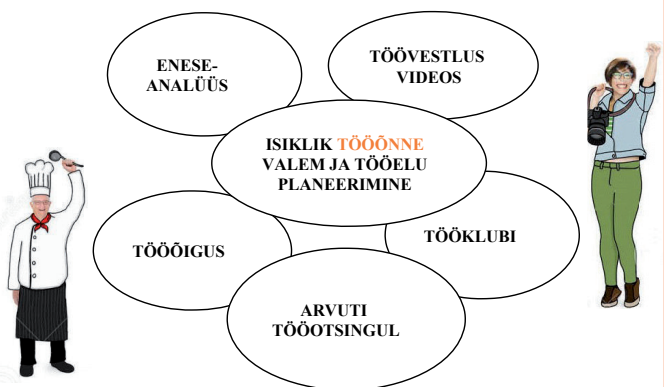

Hea tööotsija

Kui oled tööturult eemal olnud 12 kuud või kauem ja hetkel ei õpi, siis tule osalema

TASUTA praktilisel KOOLITUSEL (130 tundi)

„SAMM TÖÖELLU – MINU VÕIMALUSED JA VALIKUD“

Koolituse INFOTUND 06.11.2019 kell 12:00!

Vajalik ETTEREGISTREERIMINE INFOTUNDI: tel 52 65 488 (Ingrid) või ingrid.purje@jmk.ee
ASUKOHT: Tartus Lutsu 3 (Jaani kiriku lähedal), Johannes Mikkelsoni Keskus

Võimalus minna erialakursusele ja tööpraktikale; saada tasuta karjääri-, psühholoogilist või võlanõustamist.

Koolitusel TASUTA toitlustus, transpordikulud kompenseeritakse ning vajadusel lapsehoid.

JMK JOHANNES MIKKELSONI KESKUS

Käes on aeg kutsuda KORSTNAPÜHKIJA!

Kasutan kaasaegseid töövahendeid ja koostan kehtiva korstnapühkimise akti.

Kohalesõit
Luunja vallas TASUTA!

Kontakt 53 301 841
www.korstnapuhastus.ee

KORSTNAD, AHJUD, TRUUBID, PLIIDID KORDA!

Korstnapühkimistööd Eesti Kutsekoja litsentsiga korstnapühkijalt. Korrasoleku akti väljastamine.

Korstnapühkijal vajadusel oma redel kaasas.

Tel. 51916605

*Euroopa spordinädala rattapäev Luunja Keskkoolis.
Foto: Heli Erik*

*Ootusärevalt mängujuhtide koolitusele.
Foto: Heli Erik*

*Spordinädala raames peetud titeralli meelitas liikumisrajale
kõige väiksemad. Foto: Tiit Hellenurm*

*Kohtumine Eesti selgeltnägijatega 6. oktoobril Luunja Kultuuri-
ja Vabaajakeskuses oli huvitav. Foto: Helgi Kiik*

Õpetajate päeva tähistamine restoranis Joyce 4. oktoobril. Foto: Helgi Kiik

LUUNJA KULTUURI- JA VABAAJAKESKUS

OKTOOBER

18.10 Mängufilm „Kohtunik“ 18.00

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskus
Piletid 5/3.50 eurot

19.10 Võrkpalliturniir „Luunja kurk 2019“ 10.00

Luunja Keskkooli võimlas
Tule kaasa elama Luunja võrkpallivõistkonnale!

21.–25.10 Koolivaheaja programm

21.10 Looduspäev Emajõe Suursoo külastuskeskuses
Väljasõit 11.00, tagasi 17.00.

Registreerimine luunjanoordekeskus@gmail.com

22.10 Animafilm „Päasuke Manou“ 12.00

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuse saalis

23.10 Väljasõit-teatrikülastus noortele (alates 11 a)
Jõgevale

Rakvere teatri „Verikambi“

Registreerimine luunjanoordekeskus@gmail.com
Osavõtutasu 13 eurot

24.10 Läheme külla Nõo noortekeskusele ja Nõo Rannahalli sporti tegema.

Väljasõit 12.00, registreerimine luunjanoordekeskus@gmail.com

25.10 Piljarditurniir 14.00, lastedisko 16.00–18.00

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses

25.10 Tantsuõhtu neile, kes armastavad valsse ja rumbasid 20.00

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuse saalis
Tantsuks mängib pillimees Heino Telling
Pilet 5–7 eurot. Info 511 4081, Eva Kouhia

26.10 Möttetalgud Luunjas 2019

Hea Luunja valla rahvas! Luunja vald vajab Sinu abi ja Su häid mõtteid!

Tulge, et mõelda ühiselt, missugust elukeskkonda, kultuuri-, haridus- ja sotsiaalelu me Luunja valda soovime.

Kolm omavahel seotud töötuba toimuvad

26. oktoobril kell 10.00–16.00 Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses

9. novembril kell 10.00–16.00 Luunja Keskkoolis

23. novembril kell 10.00–16.00 Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses

Tule ise, võta kaasa kaks sõpra ja kui võimalik, siis ports vanu ajakirju.

27.10 XI D. Sprivilise mälestusturniir kiirmales 11.00

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses
Turniir lastele, noortele, reitinguga mängijatele
Info 501 3555

NOVEMBER

02.11 Rokifestival Luunja Luupaine 2019

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses
Esinevad Shanon, Maria Stuart ja Koopaorav
Piletid 10/8 eurot
Avatud puhvet
Info 5309 3670

07.11 Luunja Keskkooli isadepäeva kontsert 17.00

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses
Info 524 5309

09.11 Möttetalgud Luunjas 10.00

Luunja Keskkooli auditooriumis

09.11 Tartumaa taidlejate päev 17.00

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses
Tasuta
Info 5615 7994

10.11 Toomas Ojasaare lauluklubi 15.00

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses
Tasuta

15.–17.11 IV Tartu Noorte Folkloorifestival

15.11 Festivali avamine Luunja rannas 20.00

16.11 Festivali peakontsert Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses 18.00

Piletid 5/2 eurot

Info <https://noortefestival.com/>

22.11 Tantsuõhtu neile, kes armastavad valsse ja rumbasid 20.00

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuse saalis
Pilet 5–7 eurot
Info 511 4081
Eva Kouhia

23.11 Möttetalgud Luunjas 2019 10.00

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses

EELTEADE

30.11 Vestlusõhtu „Head tüdrukud nii ei tee“ 18.00

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses
Info 5850 5500

01.12 Jõululaat ja jõulurahu väljakuulutamine 11.00

Luunja Kultuuri- ja Vabaajakeskuses
Kauplemisinfo vahvalaat@gmail.com

Keskus jätab endale õiguse teha kavas jooksvaid muudatusi!

Õnnitleme vastseid vanemaid!

MORRIS HANSEN	11.09.2019
JOONAS HOHENSEE	11.09.2019
ARON KIIK	14.09.2019
DAMIR POPOV	17.09.2019
ROSABELLA KÕRGE	17.09.2019
KARL KALJUMAA	18.09.2019
MELENOR SOOSAAR	24.09.2019

**KUIVAD
LÖHUTUD
KÜTTEPUUD
koos transpordiga.**

Telefon 505 1010

Kaeve-, planeerimis-
ja laadimistööd,
septikute paigaldus,
ehitusplatside koristus.
Tel 5566 3503

**Õnnitleme
novembrikuu
sünnipäevalapsi!**

Luunja vallavolikogu ja
vallavalitsus

MÜÜA METT

- Klaaspurk 700g 5€
- Plastikämber 1kg 7€

Kreemjas mesi

- Klaaspurk 470g 4€

Võtke meiega ühendust:

www.facebook.com/mesilepa
Tel. 5384 0097

Mesi on pärit Luunja vallast!
Tartu ja Luunja piires kohaletoimetamine
tasuta ning vajadusel saadame
pakiautomaadiga.

Suu magusaks!

Ohtlike puude raie,
kruntide puhastamine
puudest, võsast, saetööd,
kändude freesimine,
viljapuude hooldusloikus jpm.

www.2arboristi.ee
tel 58185222

Killustik,
kruus,
liiv ja
muld veoga.

Tel 527 1324

Kopp-laaduri tööd.

Tel 5817 2269

Mälestame jäädavalt lahkunut ja tunneme kaasa omastele

EEVI MÄESTU
04.08.1932–08.10.2019

Kodu Uudised

Väljaandja Luunja Vallavalitsus
Vastutav toimetaja Katrin Madisson
Keeletoimetaja Reet Tens
Tehniline teostus Eesti Ülikoolide Kirjastus
Kodu Uudised on loetav ka Internetis aadressil www.luunja.ee